

Verliefd, verloofd, getrouwd

(Mei 2010)

*Nu hoef je nooit je jas meer aan te trekken
en te hopen dat je Licht het doet*

Dit zijn de prachtige beginzinnen van het overbekende lied 'Avond' van Boudewijn de Groot. Hopen dat je Licht het doet. Het doet me denken aan de gelijkenis over de 'tien wichter', die rillend onder een warme jas van geloof wachten op de bruidegom. Geloven is hopen dat je Licht het doet, maar zonder te weten wanneer je dat Licht nodig bent. Joe waiten ja nait van uur of tied.

*Laat buiten de stormwind nu maar razen in het donker
Want binnen is het warm en licht en goed*

In ruim veertig jaar toenadering, soms gevolgd door verwijdering, fladderen vlinders in de tuin der lusten, een hartveroverend en -verscheurend spel van aantrekken en afstoten. Een federatieverloving leek vaak zo ver weg. Tussen de Hippolytus-, Burchtstraat- en Johannes de Dopergemeente (Huizinge) werd er, -zo leek het- meer tussen de regels door gepraat dan face-to-gezicht. Dit gaf soms verwarrende bijbelse Babylonische spraakverwarringen en misverstanden over en weer. Gestuntel en gestotter zijn charmant bij verliefdheden, maar bij het maken van zakelijke afspraken niet echt handig. Huizinge besluit hiervan moedig afstand te nemen. Via een lat-relatie blijft zij aan Middelstum verbonden.

Daar zitten we nu: de verloofde Hippolytus- en Burchtstraatgemeente:

*Hand in hand naar buiten kijken waar de regen valt.
Ik zie het vuur van hoop en twijfel in je ogen
en ik ken je diepste angst.*

Waar de regen van de kerk valt, daar wordt het schoon. Pijnpunten benoemen. In open dialogen zonder bijbedoelingen en dubbele agenda's, zijn de open beerputten van de kerk sterker, dan de doofpotten die een diepste angst trachten te verbergen.

*Want je kunt niets zeker weten en alles gaat voorbij
Maar ik geloof, ik geloof, ik geloof, ik geloof, ik geloof in jou en mij.*

Niets zeker weten geeft lucht, ruimte aan eigen interpretaties en verbeeldingskracht. "Geloven is -zo sprak Freek de Jonge eens- zeker weten dat je twijfelt". Vanuit een zelfgenoegzame zetel van 'Zeker Weten', een van boven opgelegde waarheid star opleggen, resulteert in deze mondige tijd in lege kerkbanken. Alleen door kwetsbaarheid en twijfel worden je denkbeelden geactiveerd en daar waar nodig herijkt. Een zoektocht naar levensvragen begint, het antwoord is vaak niet gemakkelijk te googelen, maar het onderweg zijn tijdens de reis van ons bestaan is al genoeg. Twijfelen mag. Weifelen, aarzelen liever niet, daar komen we niet verder mee.

Een stroom van geloof, hoop en liefde dat vanuit de ziel naar buiten kabbelt, beukt of wegebt. Het is als thee dat gezet en gedronken wordt. Een bakje thee drinken, door verwilderde elementen wordt het beschimpt als soft. Terwijl het bedoeld is om tijdens de thee, de dialoog met elkaar aan te gaan. Elkaar de geest slijpen, zonder mes. Of komen we spreekwoordelijk op de koffie? Zonneschijn en regen: we passen ons erop aan. Hoe is ons adaptief vermogen als het om geloof en kerk gaat?

Lennaert Nijgh heeft hier de volgende woorden voor gevonden:

*En als je 's morgens opstaat ben ik bij je
En misschien heb ik al thee gezet
En als de zon schijnt buiten gaan we lopen door de duinen
En als het regent gaan we terug in bed*

*Uren langzaam wakker worden, zwevend door de tijd
Ik zie Het Licht door de gordijnen
en ik weet: het verleden geeft geen zekerheid.*

Blijf daarom niet in die achteruitkijkspiegel van het bestaan turen, maar kijk naar de weg die je vóór je ligt. Wat een optimistisch, positief beeld: ik zie Het Licht, zelfs door de gordijnen heen. Maar meestal absorberen gordijnen Het Licht en geven slechts schaduw door. Vang de energieke Lichtbron eens hartelijk, open op, installeer een rijtje zonnepanelen op de kerk. Hoewel: 'De' kerk bestaat niet, want daarmee misken je een ander. Een veelgehoord 'ons kerk', dus ook nait. Een kerkgemeenschap moet zich hervormen van bolwerk naar een netwerk, waarin ieder schakeltje telt. De toekomstige (dorps)kerk is een regenboogkerk, een gemeenschap waarin alle kleurschakeringen van de menselijke regenboog te zien zijn. Een regenboog, da's pas een goddelijk verschijnsel. Niet iedereen is binnen die regenboog gelijk, maar ieder is wel gelijkwaardig aan elkaar. Gelijkwaardigheid geeft ruimte aan individualiteit. De één is niet meer of minder dan de ander. We zijn niet gelijk, dat is leuk, interessant en soms ook spannend. Maar we zijn wel gelijkwaardig en hebben respect voor elkaar. Maar hoe is dit te rijmen met bijvoorbeeld de gereformeerde opvatting dat levensverbintenissen anders dan man en vrouw niet voor Gods aangezicht mogen worden gezegend? Buiten de kerkzaal noemen we dat discriminerend. Binnen de kerkmuren heet dat 'christelijk...'. Iets soortgelijks geldt voor bediening van de doop. Tenminste één van de gereformeerde doopouders moet belijdenis hebben afgelegd, binnen de hervormde gemeente is een lidmaatschap voldoende.

Als geloof een zeker weten is dat je twijfelt, waarom dan zelfbedachte kerkregels als stellige waarheid hanteren? Waarom elkaar geen voordeel, maar slechts vèroordeel van de twijfel gunnen? Wat willen wij voor een gemeente zijn, een plaats van insluiten en een warm bad, of sluiten we liever uit nadat we anderen op een koude douche hebben getrakteerd? Drempels worden in het dagelijks verkeer verfoeid, binnen de kerk zijn het maar al te vaak heilige huisjes, die aanbeden worden als een "vaste rots van mijn behoud". Dit soort verschillen nemen we toch niet mee de federatieverloving in? Dit is toch het moment om kloven te dichten, of als dat een brug te ver is, dan toch zeker met vlijt bruggen bouwen? Met een simpel vingeropsteken kunnen we hierover toch democratische besluiten nemen, of verschuiven we dit naar een verre toekomst met de woorden uit 'Avond':

*En de dingen in de kamer, ik zeg ze welterusten
Vanavond gaan we slapen en morgen zien we wel*

Wat voor mensen geldt, geldt ook voor kerkgebouwen. Niet gelijk wat betreft akoestiek, mogelijkheden, sfeer, maar wel gelijkwaardig. Helaas, een eerlijk delen wordt veertig diensten in de gereformeerde en twintig in de hervormde kerk.... De bruidstaart snij ik aan en jij mag de kruimels, zoiets. Tijdens een federatie, oftewel verloving werk je toe naar een huwelijk. Dit kan alleen als de balans enigszins in evenwicht is, zonder dat de één de ander als een Jona opslokt. De recente hervormde uittocht naar Huizinge doet hier geen goed aan. Onbalans richting balans, het doet me binnen de federatie overstappen van de gereformeerde naar de hervormde gemeente (ook al heeft het nu een meer symbolische betekenis). Daar moet de ruimte, vrijheid voor zijn.

In relaties zijn velen huiverig voor het opgeven van de eigen vrijheid, maar waar twee bijeenkomen ontstaat een hernieuwde ruimte die vrijelijk ingevuld kan worden. Een maandelijkse wisselcyclus (m.u.v. kerst en Pasen) bevordert dat meer mensen beide kerkgebouwen zullen bezoeken en dat is goed voor de onderlinge contacten. Nu zijn er kerkgangers die nooit in de andere kerk komen, men slaat liever een weekje over en da's makkelijk met een uit het lood geslagen scheve verdeling. Persoonlijk zie ik liever een eigentijds, progressief geluid in een oude kerk, dan een conservatievere geloofsbeleving in een meer

recenter gebouw. In ons dorp Middelstum, met haar kenmerkende radiale structuren, staat in de as van het dorpswiel een prachtige kerk. Rond 1835 heeft Hendrik de Cock met de bijl van de rede, een flinke slag in dat wiel gehakt. Dit is toch het moment om de kerkelijke cirkel weer rond te krijgen? Of verschuiven we dit naar de toekomst met de woorden:

*En de dingen in de kamer, ik zeg ze welterusten
Vanavond gaan we slapen en morgen zien we wel*

In het slot van een kerkdienst gaat buul rond. Gecollecteerde gereformeerde gelden stromen naar het bouwfonds, hervormd geld naar de kerkrentmeesters. Alles met ondoorgrondelijke verdeelsleutels. Eén sleutel naar Gods huis is toch voldoende, in plaats van meerdere verdeel- en heerssleutels? Waar geld bij mensen komt, ontstaat vaak kortsluiting in de hersenen. Men stort ter aarde en vreemde ongecontroleerde bewegingen zijn het gevolg. Kalmte en rustige praat zijn dan vaak de grote afwezigen. De kracht van het kleine is één kerk met één sleutel naar één groots doel, nl. de wereld beter achterlaten dan waarin je haar hebt aangetroffen. Kunnen we het hierover hebben of verschuiven we ook dit naar de toekomst met de woorden:

Vanavond gaan we slapen en morgen zien we wel

**EEN SUCCESVOLLE
FUSIE BEGINT
BIJ EEN**

**ROMANTISCH
AANZOEK**

Loesje

Wij mensen, die een gefedereerde kerkelijke gemeente vormen. We maken het elkaar soms zo moeilijk, we doen de lichten uit en gunnen elkaar Het Licht niet in de vaak stralende ogen. Natuurlijk, het zal niet altijd koek en ei zijn, de kamer wordt ook wel eens donker. Maar toch, of juist dan: als een straatlantaarn, of beter, als een nachtlampje ziet Zijn oog dat de kibbelende, ergernis- en stemverheffingsdingen, in de kamer worden bijgelegd als vrienden die gaan slapen. De stoelen, ze staan geduldig te wachten op de gemeente die samen het ontbijt met brood en wijn zullen vieren. Dit alles onder een glans van 't gouden zonlicht in het beloofde land van melk en honing.

*Ik doe de lichten uit en de kamer wordt nu donker,
Een straatlantaarn buiten geeft wat Licht.
En de dingen in de kamer worden vrienden die gaan slapen,
De stoelen staan te wachten op t ontbijt
En morgen wordt ik wakker in het land van melk en honing
De glans van 't gouden Zonlicht glinstert daar.*

Maar de dingen in de kamer zouden levenloze dingen zijn zonder jou.

Dit is de meest sprekende liedregel. Geen triviaal, platvloers loflied op de liefde, maar een regel, een lied die voelbaar lééft, die sprankelend spreekt zonder een omhaal aan woorden te gebruiken (die toch hun doel missen). Mens tot mens, of iets van God zien in de ogen van een ander. Het lied Avond is van een hemelse poëtische schoonheid uit de pen van Lennaert Nijgh en van een pakkende melodie voorzien door Boudewijn de Groot. Het kan zonder al te grote tekstuele wijzigingen, in het nieuw te verschijnen Liedboek voor de Kerken worden opgenomen.

*Want je kunt niets zeker weten en alles gaat voorbij
Maar ik geloof, ik geloof, ik geloof, ik geloof, ik geloof in jou en mij.*

Het repeterende *ik geloof* (in jou en mij) kan gezongen worden als een steeds hoger treetje op de ladder naar geloof, hoop en liefde, maar is tevens een bezwering van angst. Immers hoe vaker iemand zegt ik geloof...des te minder blijft er meestal van over. Datzelfde repeterende angstkarakter zag je vroeger als ritueel voorafgaand aan een teraardebestelling. Er werden meerdere ronden om het kerkhof gelopen om zo de boze geesten te duizelen, zodat ze het verse graf niet konden vinden.

Het graf wenkt voor beide gemeenten afzonderlijk -zowel organisatorisch als financieel- als we de verliefdheid niet verder laten vlinderen naar een duurzaam huwelijk. Een verlovingfederatie is slechts tijdelijk. Hoe lang wachten we op een trouwerij, met Huizinge als getuige? Laat dat vergezicht op dat land van melk en honing nog eens veertig jaar op zich wachten? Dan zou een aanzoek tussen de gemeenten wel eens zo kunnen klinken: "Laiverd, zellen wie nou èndelk es traauwen goan?"

Zegt aander: "Joa, stommegeern....mor wèl wil ons nou nog hebben".

Laten we niet blijven hangen in soortgelijke Babylonische spraakverwarringen. Tijdens een verlovingperiode wordt in gelijkwaardigheid en ruimte voor elkaar een trouwdatum vastgesteld. Mag ik zo vrij zijn een voorstel te doen?

Op Deo Valente **1 januari 2011** verbinden we ons aan elkaar met de Goddelijke woorden:

En je kunt niets zeker weten en alles gaat voorbij

Maar ik geloof, ik geloof, ik geloof, ik geloof in jou en mij.

Verliefd, verloofd, getrouwd. In Middelstum is er meer sprake van een verstandshuwelijk, waarbij onverstand de bovenliggende partij lijkt te zijn. Zo is bovenstaand stuk niet geplaatst in het in het blad kerkINformatie. 'KerkINformatie is bedoeld als mededelingenblad', zo staat in de keurig opgestelde 'blessurebrief' te lezen, die ik mocht ontvangen. Eénrichtingsverkeer van kerkenraad naar gemeente klinkt als een onbeantwoorde liefde die van één kant komt: het is geen lang leven beschoren. Het voelt als het lopen van een blauwtje.

Vanochtend, 27 juni, sprak drs. S. Prins uit Kantens over de hand van God. De derde preek in vier weken tijd die me raakte. De hand van God zien in iets of iemand. Handen die groeten, geven, ontvangen of.... kapot maken. Waar in die hand zit het hart van God? Volgens mij in het CMC-gewricht van de duim, want zonder die duim kunnen de vingers van ons bestaan nagenoeg niets uitrichten, vastpakken, noch omarmen. Vier vingers als symbool van de vier elementen water, aarde, vuur en lucht. Lucht die waait uit vier windrichtingen: oost, west, thuis best.

Met de YouTube op de repeatstand zing ik met een brok in de keel mee met het prachtige lied 'Jouw hand' van Guus Meeuwis. Zal ik op dit vers nog eens wat gedachten loslaten?

Nee, toch maar niet. KerkINformatie is blijkbaar bedoeld als eenzijdig mededelingenblad.... Een mening is soms niet meer dan een steentje die je werpt in het water, om dat water van de nodige lucht, zuurstof te voorzien. Rimpelingen in het gezicht van het water ontstaan en ebben als golfjes weg in het stilstaande water van de behoudende krachten. Stilstaand water, het gaat stinken als de kiezel van de mening, die kan leiden tot discussie en gedachten waardoor iets moois kan ontstaan, niet geworpen mag worden. In een gezonde maatschappij -waar een kerkgemeenschap deel van uitmaakt- wordt die discussie gezocht en respectvol gevoerd.

Zeven artikeltjes heb ik geschreven over het kerkelijk leven in Middelstum. Zeven, het getal van de volheid. In de zevende hemel zijn zonder vrees uit de zevende hemel te vallen. Zeven. Volheid. Dat verdient een punt.